

СТАНОВИЩЕ

от д-р Атанаска Славчева Тошева – доцент в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

по област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*; професионално направление 2.1. *Филология (Славянски езици - Стилистика на руския език)*

Конкурсът за „доцент“ е обявен в Държавен вестник (бр. 99 от 22.11.2024 г.) и на интернет страницата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (СУ) за нуждите на катедра **Руски език** към Факултет Славянски филологии (ФСФ).

Със заповед № РД 38-683 от 13.12.2024 г. на Ректора на СУ съм определена за член на научното жури. За участие в обявения конкурс е подала документи единствено гл. ас. д-р Елена Игоревна Меснянкина-Цонева от СУ „Св. Климент Охридски“.

В съответствие с изискванията на националната и институционалната нормативна уредба (Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“) кандидатката гл. ас. д-р Елена Меснянкина-Цонева е представила в електронен вид всички необходими материали и документи, като е приложила общо 15 научни публикации: 2 монографии (1 от тях е базирана върху дисертацията за присъждане на ОНС „доктор“), 1 студия (в съавторство) и 12 статии и доклади, публикувани в сборници и периодични издания, от които една в научно издание, реферирано и индексирено в световноизвестната база данни с научна информация Web of Science. Данните в представената справка на количествените и качествени национални изисквания за заемане на длъжността „доцент“ убедително показват, че д-р Меснянкина-Цонева не само е изпълнила, но е надхвърлила необходимия минимум (общо 502,5 точки).

Кандидатката Елена Меснянкина-Цонева получава бакалавърска степен по *Руски език и литература* през 2002 г. и степен магистър в програма „Език. Култура. Превод“ през 2005 г. във ФСФ на СУ „Св. Климент Охридски“. През 2015 г. успешно защитава дисертация на тема „**Стилистична и социокултурна типизация на каламбура в руската и българската преса**“ по научната специалност **Славянски езици – Стилистика на руския език** в катедрата по **Руски език** в СУ, която е публикувана през 2021 г. Д-р Меснянкина-Цонева има богата учебно-педагогическа дейност първо като хоноруван преподавател по руски език не само в СУ, но и в Нов български университет и в Университета по библиотекознание и информационни технологии, а от 2020 г. до сега като **главен асистент** в катедра **Руски език** при ФСФ на СУ. Преподавателската дейност на д-р Меснянкина-Цонева включва лекционни курсове (3 задължителни и 1 избираем) и семинари в бакалавърски и магистърски програми на ФСФ. Четените от нея

дисциплини са свързани с основното ѝ изследователско поле и отразяват най-новите научни и педагогически тенденции. За това свидетелства както участието ѝ и наградите в курсове и семинари за повишаване на квалификацията по руски език и лингводидактика, така и активната ѝ работа по провеждане (като съставител на материали) и проверка на ДЗИ по руски език.

Научноизследователските интереси на д-р Меснянкина-Цонева са в областта на стилистиката на руския език, съпоставителната стилистика, езиковата култура и стил в Интернет и преподаването на руски език като чужд. Изследванията на авторката са задълбочени и научно издържани и напълно отговарят на профила на обявения конкурс.

Основният хабилитационен труд **„Языковая игра в дискурсе неофициального Интернета“** (София: Парадигма, 2024, с. 189 ISBN: 978-954-326-548-0), с който д-р Меснянкина-Цонева участва в конкурса, е стойностна научна разработка, в която авторката прави цялостно и задълбочено проучване на явлениято *езикова игра* в неофициалното виртуално пространство и по-конкретно в дигиталните хибридни развлекателни жанрове, при които игровите трансформации са активно и продуктивно средство на комуникация. В езиковите трансформации се отразяват значими особености на речевото поведение и култура на потребителите, които авторката откроява на базата на комплексен анализ чрез наблюдение върху лингвистичните и стилистични особености на графично, ортографично, словообразователно и граматично ниво, жанровата принадлежност на текста, комуникативните намерения на участниците във виртуалната речева интеракция и включването на екстралингвистични, нетрадиционни за реалното общуване средства – снимки, картинки, илюстрации. Напълно съм съгласна, че предложената монография притежава всички приноси моменти, които са формулирани в анотацията, подготвена от д-р Меснянкина-Цонева според изискванията по процедурата на настоящия конкурс. Тук накратко ще се опитам да открия по-ярките по мое мнение.

В първа глава на труда авторката прецизно е очертала понятийно-терминологичния апарат на изследването и своя подход към явлениято *езикова игра* с оглед на съвременната интернет култура. Умело са открити и специфичните лексикални, граматични и стилистични закони и правила, които имат потенциала да определят тенденциите в развитието на езика и речниковия му състав. Благодарение на възможностите за неограничена интеракция между потребителите се зараждат нови лексикални и речеви образци.

Във втора и трета глава на базата на обширен емпиричен материал (230 от общо 600 анализирани текста са включени в монографията) върху развлекателните интернет-жанрове авторката стига до важни констатации – високата степен на лингвокреативност, допустимостта на нарушаване на езиковите норми с развлекателна цел, степента на влияние на извънмрежовото неформално общуване. Сериозен потенциал се открива в игровото преобразуване на паремии и прецедентни текстове за актуализиране на важни обществени и социални проблеми, както и на псевдоетимологиите за изследване на невидимите когнитивни процеси при възникването на неолексеми в различните езици.

Голяма част от останалите научни разработки, предложени от кандидатката, потвърждават нейния дълготраен интерес към темата на хабилитационния труд и показват етапи от неговото концептуално и съдържателно изграждане. С научно-приложна стойност е статията **„Место юмора на занятиях по русскому языку болгарских студентов-филологов“**. Като важен етап в научните търсения на д-р Меснянкина-Цонева са и публикациите, посветени на езиковите и стилистични особености на каламбура в средствата за масова информация.

Научните трудове, които участничката в конкурса е представила, са достатъчно на брой и с необходимото качество. Те се отличават с аналитичност и прецизност при излагането на езиковите факти. Терминологията е точна и изчистена, а цитиранията – коректни. Не са забелязани никакви чужди идеи и тезиси, които авторката да е представила за свои. В работите на кандидатката има оригинални научни и научно-приложни приноси, получили научно признание, което се потвърждава и от приложената от нея справка за забелязаните цитирания (8 – в монографии, 4 – в нереферирани списания с научно рецензиране).

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна оценка** и да препоръчам на Научното жури да избере **гл. ас. д-р Елена Игоревна Меснянкина-Цонева** на академичната длъжност **„доцент“** в СУ „Св. Климент Охридски“ по област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*; професионално направление 2.1. *Филология* (**Славянски езици – Стилистика на руския език**).

25.02.2025 г.

Изготвил становището:

Пловдив

(доц. д-р Атанаска Тошева)